

FONA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Fon'un	
Unvanı:	Fiba Portföy Safir Serbest Fon
Bağlı Olduğu Şemsiye Fonun Unvanı:	Fiba Portföy Yönetimi A.Ş. Serbest Şemsiye Fon
Bağlı Olduğu Şemsiye Fonun Türü:	Serbest Şemsiye Fon
Süresi:	Süresiz

TEMEL YATIRIM RİSKLERİ VE RİSKLERİN ÖLÇÜMÜ

Yatırımcılar Fon'a yatırım yapmadan önce Fon'la ilgili temel yatırım risklerini değerlendirmelidirler. Fon'un maruz kalabileceği temel risklerden kaynaklanabilecek değişimler sonucunda Fon birim pay fiyatındaki olası düşümlere bağlı olarak yatırımlarının değerinin başlangıç değerinin altına düşebileceğini yatırımcılar göz önünde bulundurmalıdır.

Fonun maruz kalabileceği riskler şunlardır:

1) Piyasa Riski: Piyasa riski ile borçlanmayı temsil eden finansal araçların, ortaklık paylarının, diğer menkul kıymetlerin, döviz ve dövizde endeksli finansal araçların, kıymetli madenlerin burada sayılan varlık ve işlemler ile emtiaya dayalı türev sözleşmelere ilişkin taşınan pozisyonların değerinde, faiz oranları, ortaklık payı fiyatları ve döviz kurlarındaki dalgalanmalar nedeniyle meydana gelebilecek zarar riski ifade edilmektedir. Söz konusu risklerin detaylarına aşağıda yer verilmektedir:

a- Faiz Oranı Riski: Fon portföyüne faize dayalı varlıkların (borçlanma aracı, ters repo vb) dahil edilmesi halinde, söz konusu varlıkların değerinde piyasalarda yaşanabilecek faiz oranları değişimleri nedeniyle oluşan riski ifade eder.

b- Kur Riski: Fon portföyüne yabancı para cinsinden varlıkların dahil edilmesi halinde, döviz kurlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle Fon'un maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir.

c- Ortaklık Payı Fiyat Riski: Fon portföyüne ortaklık payı dahil edilmesi halinde, Fon portföyünde bulunan ortaklık paylarının fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün maruz kalacağı zarar olasılığını ifade etmektedir.

2) Karşı Taraf Riski: Karşı tarafın sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmek istememesi ve/veya yerine getirememesi veya takas işlemlerinde ortaya çıkan aksaklıklar sonucunda ödemenin yapılamaması riskini ifade etmektedir.

3) Likidite Riski: Fon portföyünde bulunan finansal varlıkların istenildiği anda piyasa fiyatından nakde dönüştürülebilmesi halinde ortaya çıkan zarar olasılığıdır.

4) Kaldıraç Yaratan İşlem Riski: Fon portföyüne türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika dahil edilmesi, ileri valörlü tahvil/bono ve altın alım işlemlerinde ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemlerde bulunulması halinde, başlangıç yatırımı ile başlangıç yatırımının üzerinde pozisyon alınması sebebi ile fonun başlangıç yatırımından daha yüksek zarar kaydedebilme olasılığı kaldıraç riskini ifade eder.

5) Operasyonel Risk: Operasyonel risk, fonun operasyonel süreçlerindeki aksamalar sonucunda zarar oluşması olasılığını ifade eder. Operasyonel riskin kaynakları arasında kullanılan sistemlerin yetersizliği, başarısız yönetim, personelin hatalı ya da hileli işlemleri gibi kurum içi etkenlerin yanı sıra doğal afetler, rekabet koşulları, politik rejim değişikliği gibi kurum dışı etkenler de olabilir.

6) Yoğunlaşma Riski: Belli bir varlığa ve/veya vadeye yoğun yatırım yapılması sonucu fonun bu varlığın ve vadenin içerdiği risklere maruz kalmasıdır.

7) Korelasyon Riski: Farklı finansal varlıkların piyasa koşulları altında belirli bir zaman dilimi içerisinde aynı anda değer kazanması ya da kaybetmesine paralel olarak, en az iki farklı finansal varlığın birbirleri ile olan pozitif veya negatif yönlü ilişkileri nedeniyle doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

8) Yasal Risk: Fonun katılma paylarının satıldığı dönemden sonra mevzuatta ve düzenleyici otoritelerin düzenlemelerinde meydana gelebilecek değişikliklerden olumsuz etkilenmesi riskidir.

9) Açığa Satış Riski: Fon portföyü içerisinde açığa satış yapılan finansal enstrümanların piyasa likiditesinin daralması sebebiyle ödünç karşılığı ve/veya doğrudan açığa satış imkanlarının azalması durumunu ifade etmektedir.

10) Teminat Riski: Türev araçlar üzerinden alınan bir pozisyonun güvencesi olarak alınan teminatın, teminatı zorunlu haller sebebiyle likidite etmesi halinde piyasaya göre değerlendirme değerinin beklenen türev pozisyon değerini karşılayamaması veya doğrudan, teminat niteliğiyle ilgili olumsuzlukların bulunması olasılığının ortaya çıkması durumudur.

11) Opsiyon Duyarlılık Riskleri: Opsiyon portföylerinde risk duyarlılıkları arasında, işleme konu olan spot finansal ürün fiyat değişiminde çok farklı miktarda risk duyarlılık değişimleri yaşanabilmektedir. Delta; opsiyonun yazıldığı ilgili finansal varlığın fiyatındaki bir birim değişimin opsiyon priminde oluşturduğu değişimi göstermektedir. Gamma; opsiyonun ilgili olduğu varlığın fiyatındaki değişimin opsiyonun deltasında meydana getirdiği değişimi ölçmektedir. Vega; opsiyonun dayanak varlığının fiyat dalgalanmasındaki birim değişimin opsiyon priminde oluşturduğu değişimdir. Theta; risk ölçümlerinde büyük önem taşıyan zaman faktörünü ifade eden gösterge olup, opsiyon fiyatının vadeye göre değişiminin ölçüsüdür. Rho ise faiz oranlarındaki yüzdesel değişimin opsiyonun fiyatında oluşturduğu değişimin ölçüsüdür.

12) Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları Riskleri: Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçlarının değeri ve dönem sonu getirisi faiz ödemesinin yanında dayanak varlığın

piyasa performansına bağlıdır. Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları'nın dayanak varlıkları üzerine oluşturulan stratejilerin getirisinin ilgili dönemde negatif olması halinde, yatırımcı vade sonunda hiçbir itfa geliri elde edemeyeceği gibi, performansla orantılı olarak vade sonunda elde edilen itfa tutarı nominal değerden daha düşük de olabilir.

Bununla birlikte, Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları'nın günlük fiyat oluşumunda piyasa faizlerinde yaşanabilecek değişimler ve dayanak varlık fiyat değişimleri de etkili olabilmektedir. Piyasa faizlerinde ve dayanak varlık fiyatında yaşanabilecek dalgalanmalar Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları'nın günlük değerlemesini etkileyebilmektedir. Fon'un Riske Maruz Değer (RMD) hesaplamalarında türev araçlarla birlikte Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları'ndan kaynaklanan piyasa riskleri de dikkate alınır.

Yapılandırılmış Yatırım / Borçlanma Araçları yatırımı yapılması halinde karşı taraf riski de mevcuttur. Karşı taraf riski, ihraççı kurumun Yatırım / Borçlanma Araçları'ndan kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirememesi riskini ifade eder.

13) Baz Riski: Vadeli işlem kontratlarının cari değeri ile konu olan ilgili finansal enstrüman spot fiyatının aldığı değer arasındaki fiyat farklılığı değişimini ifade etmektedir. Sözleşmede belirlenen vade sonunda vadeli fiyat ile spot fiyat birbirine eşit olmaktadır. Ancak fon portföyü içerisinde yer alan ilgili vadeli finansal enstrümanlarda işlem yapılan tarih ile vade sonu arasında geçen zaman içerisinde vadeli fiyat ile spot fiyat teorik fiyatlamadan farklı olabilmektedir. Dolayısı ile burada Baz Değer'in sözleşme vadesi boyunca göstereceği değişim riskini ifade etmektedir.

14) İhraççı Riski: Fon portföyüne alınan varlıkların ihraççısının yükümlülüklerini kısmen veya tamamen zamanında yerine getirememesi nedeniyle doğabilecek zarar ihtimalini ifade eder.

15) Kıymetli Madenlere Yatırım Yapılmasından Kaynaklanan Risk: Fon portföyünde bulunan altın ve diğer kıymetli maden fiyatlarında meydana gelebilecek değişiklikler nedeniyle portföyün değer kaybetme olasılığını ifade etmektedir.

Fonun Maruz Kalabileceği Risklerin Ölçümünde Kullanılan Yöntemler Şunlardır:

Fonun yatırım stratejisi ile yatırım yapılan varlıkların yapısına ve risk düzeyine uygun bir risk yönetim sistemi oluşturulmuştur.

Piyasa Riski: Fonun taşıdığı piyasa riskinin ölçümü için riske maruz değer (RMD) yöntemi kullanılacaktır. RMD, fon portföy değerinin normal piyasa koşulları altında ve belirli bir dönem dahilinde maruz kalabileceği en yüksek zararı belirli bir güven aralığında ifade eden değerdir. RMD hesaplamasında tarihsel simülasyon yöntemi kullanılır. RMD'de %99 güven düzeyi, 250 iş günü ve 20 günlük elde tutma süresi varsayımı altında hesaplama yapılır. Fonun eşik değeri olduğu için RMD hesabında Mutlak RMD hesaplaması yapılır. 20 günlük elde tutma süresine göre hesaplanan RMD limiti (Mutlak RMD / Fon Toplam Değeri) % 100 olarak uygulanmaktadır.

RMD hesaplamalarına fon portföyünde yer alan tüm varlık ve işlemler dahil edilir. Türev araçlardan kaynaklanan riskler de bu kapsamda dikkate alınır. Ayrıca, portföyleri etkileyebilecek

piyasa risklerinin daha iyi değerlendirilebilmesi amacıyla RMD raporlarında günlük olarak stres testleri gerçekleştirilmekte ve sonuçlar ilgili birimlere raporlanmaktadır.

Karşı Taraf Riski: Karşı taraf riski, borsa dışında gerçekleşen (OTC) türev işlemlerinin mark-to-market yöntemi (piyasaya göre ayarlama yöntemi) sonucunda bulunan toplamının Fon Toplam Değerine oranlanması ile elde edilir.

Borsa dışında taraf olunan türev araç ve swap sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan karşı taraf riski, piyasaya göre ayarlama (mark to market) yöntemi ile hesaplanır ve karşı taraf riski fon toplam değerinin %80'ini aşamaz. Bu oran gerekli görüldüğü durumlarda Yönetim Kurulu kararıyla %100'e kadar yükseltilebilir.

Likidite Riski: Portföyde yer alan kıymetlerin geçmiş işlem hacimleri dikkate alınarak, portföy içindeki likit olmayan pozisyonlar ve bu pozisyonların fon toplam değerine oranı tespit edilir. Bu tutarlar üzerinden fon portföyünün ne kadar sürede likide edilebileceği belirlenir.

Operasyonel Risk: Şirketin Risk Politikası kapsamında, Risk Yönetimi ve İç Kontrol Birimleri tarafından koordineli olarak izlenir.

Kaldıraç Yaratın İşlemler

Fon portföyüne kaldıraç yaratan işlemlerden; türev araç (vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri), saklı türev araç, swap sözleşmesi, varant, sertifika, ileri valörlü tahvil/bono ve altın alım işlemleri ve diğer herhangi bir yöntemle kaldıraç yaratan benzeri işlemler dahil edilecektir. Fon ülkeler arasındaki makroekonomik beklenti ve faiz farklarına bağlı olarak ilgili ülkelerin paritelerinde kaldıraçlı olarak kısa ya da uzun pozisyon alabilir, ayrıca belirli bir para birimi cinsinden getirisini korumak için döviz ve vadeli işlemler piyasalarında kaldıraçlı pozisyonlar alabilir. Kaldıraç yaratan işlemler fonun getiri volatilitesini ve maruz kaldığı riskleri artırabilir.

Kaldıraç kullanımı, vadeli işlemler ve opsiyonlar, diğer türev ürünler, saklı türev ürünler ve yapılandırılmış ürünler gibi belirli bir teminat, prim ya da ödeme karşılığı nispi işlem yapılabilmesine imkan tanıyan kaldıraçlı işlemlere yatırım yapılarak, Menkul Kıymet Tercihli Repo Pazarı ile Pay Senedi Repo Pazarı ve Repo/Ters Repo Pazarı'nda repo yoluyla fon temin edilerek, kredi kullanılarak kredili menkul kıymet alımı ve açığa satış gibi diğer borçlanma yöntemleriyle gerçekleştirilebilir.

Kaldıraç yaratan işlemlerin içerdiği riskler ile bu işlemlerin risk profiline olası etkileri Risk Yönetim Birimi tarafından düzenli olarak izlenmektedir.

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin pozisyon hesaplaması yapılırken dayanak varlığın piyasa fiyatı olarak, Finansal Raporlar Tebliği'nde yer alan esaslar çerçevesinde belirlenen fiyat esas alınır.

Kaldıraç yaratan işlemlerden kaynaklanan riskin ölçümünde Rehber'de belirlenen esaslar çerçevesinde Mutlak RMD yöntemi kullanılacaktır.

Yapılandırılmış yatırım aracı, yurtdışında ihraç edilen borçlanma araçlarının ve kira sertifikalarının borsa dışından portföye dahil edilmesi halinde risk ölçüm modeli olarak RMD kullanılır. Serbest fon olması sebebiyle fonun RMD limiti bulunmamaktadır.

Kaldıraç yaratan işlemlere ilişkin olarak araç bazında ayrı ayrı hesaplanan pozisyonların mutlak değerlerinin toplanması (sum of notionals) suretiyle ulaşılan toplam pozisyonun fon toplam değerine oranına “kaldıraç” denir. Fonun kaldıraç limiti %200’dür.

Fon portföyüne alınan yapılandırılmış yatırım araçlarının saklı türev araç niteliği taşıyıp taşımadığı Kurucu tarafından değerlendirilerek söz konusu değerlendirmeyi tevsik edici belgeler Kurucu nezdinde muhafaza edilir. Yapılandırılmış yatırım aracının saklı türev araç niteliğinde olması halinde, risk ölçümüne ilişkin olarak Rehber’de yer alan esaslar uygulanır.

FON BİRİM PAY DEĞERİNİN, FON TOPLAM DEĞERİNİN VE FON PORTFÖY DEĞERİNİN BELİRLENME ESASLARI

1."Fon Portföy Değeri", portföydeki varlıkların Finansal Raporlama Tebliği’nde belirlenen ilkeler çerçevesinde hesaplanan değerlerinin toplamıdır. “Fon Toplam Değeri” ise, Fon Portföy Değerine varsa diğer varlıkların eklenmesi ve borçların düşülmesi suretiyle hesaplanır.

2.Fon’un birim pay değeri, fon toplam değerinin fon toplam pay sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Bu değer her iş günü (yurt içinde BIST Borçlanma Araçları Piyasası ile yurt dışında Amerika Birleşik Devletleri’nde ve İngiltere’de New York Stock Exchange, Nasdaq ortaklık payı piyasası ve London Stock Exchange (LSE) ile bankaların ve bono piyasasının birlikte açık olduğu günler iş günü olarak kabul edilir.) sonu itibarıyla Finansal Raporlama Tebliği’nde belirlenen ilkeler çerçevesinde hesaplanır ve izleyen iş günü fiyat açıklanır, katılma paylarının alım-satım yerlerinde ilan edilir. Değerleme gününün tatil olması durumunda, bir önceki iş gününde değerlendirme yapılacaktır.

3.Savaş, doğal afetler, ekonomik kriz, iletişim sistemlerinin çökmesi, portföydeki varlıkların ilgili olduğu pazarın, piyasanın, platformun kapanması, bilgisayar sistemlerinde meydana gelebilecek arızalar, şirketin mali durumunu etkileyebilecek önemli bir bilginin ortaya çıkması gibi olağanüstü durumların meydana gelmesi halinde, değerlendirme esaslarının tespiti hususunda Kurucu’nun yönetim kurulu karar alabilir. Ayrıca söz konusu olaylarla ilgili olarak KAP’ta açıklama yapılır.

4.3. numaralı maddede belirtilen durumlarda, Kurulca uygun görülmesi halinde, katılma paylarının birim pay değerleri hesaplanmayabilir ve katılma paylarının alım satımı durdurulabilir.